

Stadsbyggnadsförvaltningen
YttrandeHandläggare:
Ida GottbergLandsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.seKopia till: i.spn@regeringskansliet.se

Yttrande gällande remiss av Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen

Uppsala kommun har mottagit en remiss av Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, diarienummer LI2026/00657 som ska besvaras senast den 7 september 2026. Uppsala kommun yttrar sig genom stadsbyggnadsförvaltningen enligt delegationsordning för Gatu- och samhällsmiljönämnden.

Sammanfattning

Uppsala kommun välkomnar en förändring av trafikbullerförordningen som innebär att kravet på bostadsrummens orientering tas bort eftersom det bidrar till att detaljplaner håller längre över tid och möjliggör en större variation i utbudet av bostäder.

Uppsala kommunen avstyrker dock aktuellt förslag till ändringar i trafikbullerförordningen eftersom det saknas en borte gräns för ljudnivå vid fasad. Kommunen bedömer att det är stor risk att detta leder till försämrad hälsa för befolkningen samt stor osäkerhet för kommun, byggherrar och näringsliv kring vilken ljudnivå vid fasad som är acceptabel utifrån trivsel, hälsa och marknadsvärde.

Uppsala kommun föreslår att ett nytt förslag på ändringar i trafikbullerförordningen tas fram som bibehåller att orientering av bostadsrum tas bort men som samtidigt reglerar i större utsträckning vilken ljudnivå vid fasad som är acceptabel.

Positivt med en förändring av förordningen

Uppsala kommun anser att en förändring av nuvarande trafikbullerförordning behövs eftersom detaljplaneskedet är en tidig fas i en byggnation där detaljföresättningar inte bör låsas. Reglering av bostadsrummens orientering i detaljplan kan försvåra byggnation och anpassningar som behövs göras i ett senare skede. Att läghetsstorlek och planlösning hålls öppet i detaljplanen bedömer kommunen att det bidrar till detaljplaner som håller längre över tid utan att behöva ändras. Det skapar bättre föresättningar för byggnation enligt gällande planer i den mån byggherren

behöver anpassa bostäderna till rådande behov på bostadsmarknaden. Uppsala kommun ser positivt på att kravet på bostadsrummens orientering tas bort och att det bidrar till att möjliggöra en större variation i utbudet av bostäder.

Försämrad hälsa för befolkningen

Förslaget möjliggör enkelsidiga lägenheter mot den sida där riktvärdena för trafikbuller överskrids vid fasad. Att ta bort kravet på tillgång till ljuddämpad sida för bullerutsatta bostäder ger negativa konsekvenser för folkhälsan enligt Karolinska Institutets hälsokonsekvensanalys. Tillgång till en tyst eller ljuddämpad sida inuti bostaden påverkar störning, vila/avkoppling, sömn och koncentration. Boverket lyfter fram att vetenskapen samstämmigt visar en lägre grad av bullerrelaterade besvär då bostaden har tillgång till en tyst eller ljuddämpad sida, jämfört med om den är lokaliserad mot en trafikutsatt sida. Detta förhållande gäller även om byggregler om ljudnivå inomhus klaras. Barn, äldre personer med funktionsnedsättning och kroniskt sjuka är särskilt sårbara för buller då de ofta vistas mer i hemmet och kan ha svårare att kompensera genom att byta miljö eller anpassa vardagen.

Boverket lyfter fram att även om bostadsrummens orientering tas bort är det viktigt att det finns krav på en ljuddämpad sida av byggnaden utomhus för att förhindra uppförande av bostadsbyggnader i alltför bullerutsatta miljöer. Uppsala kommun ser en risk med att det är enbart den ljuddämpade sidan som reglerar hur bullerutsatt fasaden mot trafiken är. För att minimera hälsorisker med enkelsidiga lägenheter bör trafikbullerförordningen innehålla en borte gräns för ljudnivå vid fasad som är oberoende av bostadsrummens orientering.

Ett nytt förslag behöver utredas

Boverket lyfter fram att enkelsidiga lägenheter mot en trafikerad väg kan i vissa fall värderas lägre på bostadsmarknaden, bland annat utifrån begränsade möjligheter att ha öppna fönster. Fler enkelsidiga lägenheter skulle oavsett värde innebära en större andel bullerutsatta bostäder. En möjlig konsekvens är att det är hushåll med svagare ekonomi som i högre grad hänvisas till bostäder med sämre ljudmiljö utomhus.

Genom nuvarande trafikbullerförordning kan kommunen försäkra sig om att en hälsosam boendemiljö är möjlig även i bullerutsatta trafiknära lägen. När riktvärdet överskrids vid fasad så kompenseras det av i nuvarande förordning med att hälften av bostadsrummen orienteras mot den ljuddämpade sidan. När detta krav tas bort så behöver förordningen kompletteras med en borte gräns för vilken ljudnivå som är acceptabel även när byggnaden har en ljuddämpad sida. Som Boverket påpekar i utredningen så utgör trafikbullerförordningen den yttersta gränsen för vilka bullernivåer utomhus som kan accepteras vid bostadsbyggnader.

Aktuellt förslag minskar kommunens rådighet över att säkerställa 2 kap. 6a § PBL¹. Uppsala kommun anser att fördelen med att inte ha en borte gräns för ljudnivå vid fasad inte uppväger den osäkerhet som uppstår för kommunen vid lokalisering av bostäder. Osäkerheten består av gällande om bostäderna blir attraktiva i fråga om trivsel, hälsa och marknadsvärde, vilket i förlängningen även skapar osäkerhet för näringslivet inför att etablera sig i området. Föreslagna ändringar i

¹ Enligt 2 kap. 6a § PBL ska bostadsbyggnader lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller. Bostadsbyggnader ska också utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenhet för människors hälsa (i fråga om omgivningsbuller).

trafikbullerförordningen skapar även en osäkerhet för byggherrar som behöver avgöra om det är värt att planera för enkelsidiga lägenheter där riktvärdet överskrids eller på frivillig basis följa tidigare förordning.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Christian Blomberg,
Stadsbyggnadsdirektör